

תמוז ה'תשפ"ב

יולי 2022

לכבוד:

מנהלי בתי-ספר היסודיים וחט"ב
מורי ורכזי תרבות יהודית-ישראלית
בחינוך הממלכתי

שלום רב,

חוזר מפמ"ר תרבות יהודית-ישראלית – ה'תשפ"ג

מנהלים ומורים יקרים, בשנתיים וחצי האחרונות חוונו תקופה מורכבת מבחינות רבות: רפואית, כלכלית, חברתית וחינוכית. תקופה זו – שעדיין נמשכת בחלקה – זימנה ומזמנת עבורנו, אנשי החינוך, אתגרים חינוכיים, ערכיים ופדגוגיים משמעותיים ולתחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית יש מקום מרכזי בהתמודדות עם אתגרי תקופה זו שכן הוא עוסק בשאלות ערכיות, בסוגיות של ערבות הדדית, בקשר, בזיקה ובשייכות לעם, למדינה, לארץ ולחברה האנושית בכלל.

לצד זה, החל מתשפ"ג מערכת החינוך מטמיעה את תוכנית גפ"ן – גמישות פדגוגית-ניהולית (פירוט על כך תוכלו למצוא בחוזר זה). אחת המשמעויות המרכזיות של תוכנית זו היא מתן אפשרויות ניהוליות ותקציביות חדשות לבתי הספר ולקיחת אחריות של בתי הספר על תכנון הלמידה והשקעת המשאבים המתלווים אליה. אנו מבקשים לחזק את תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית ולתת לו מקום מרכזי בבתי הספר.

אנחנו, צוות תרבות יהודית-ישראלית, נעשה כל שביכולתנו כדי לאפשר לכם, המנהלים והמורים לעשות זאת ולהמשיך להוביל למידה מגוונת, מעמיקה ורלוונטית: באמצעות צוות ההדרכה שלנו, אתר המקצוע, הצעות לגיוון דרכי ההוראה מרחוק ומקרוב, פיתוח מקצועי איכותי ורלוונטי, פעילות למידה חווייתית ובשלב פעולות נוספות.

אנחנו כאן עבורכם ועבור תלמידים, מחויבים לעשות ככל שניתן כדי להקל עד כמה שאפשר בהתמודדות עם אתגרי ההוראה, הלמידה וההערכה וכן עם כניסה לתכנית החדשה של מערכת החינוך – תוכנית הגפ"ן.

משימות הערכה חלופית

במהלך השנים האחרונות התהווה תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית ובכל שנה נוספו לו נדבכים חדש: אתר מקצוע חדשני וייחודי, ספרי לימוד, השתלמויות מגוונות למורים ולמנהלים, פעילות חווייתית, יוזמות פדגוגיות, מינוי מורים מובילי תרבות ומורשת ועוד ועוד.

פיתחנו [מאגר משימות הערכה חלופית בתרבות יהודית-ישראלית](#). משימות אלו פותחו בשיתוף עם ראמ"ה (הרשות הארצית למדידה והערכה) והן ראשונות מסוגן במשרד החינוך: הערכה חלופית שתבצע באופן מקוון עם שלל כלים מתקשבים שיעמדו לרשות המורה בבואו להעריך את תלמידיו. תוכלו לקרוא עוד על כך בהמשך חוזר זה.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת
תרבות יהודית-ישראלית

מדינת ישראל
משרד החינוך

בנוסף, עומד לרשותכם, המורים, [כלי אינטראקטיבי](#) חדשני שפיתחנו ליצירת דפי מדרש הכולל טקסטים, סרטונים ותמונות, עבורכם ועבור תלמידים. אנו מזמינים ומעודדים אתכם להשתמש בכל זה בתהליכי ההוראה, הלמידה וההערכה של תחום הדעת.

אני מאחל לכולנו בהצלחה ומקווה ששנה"ל תשפ"ג תהיה בסימן התחדשות וניצול ההזדמנויות החדשות שנפתחות עבור כולנו.

תוכן העניינים:

(כדי לעבור למקום הרלוונטי במסמך יש לשים את הסמן על הכותרת הרצויה, ללחוץ Ctrl וללחוץ על הכותרת)

א.	תכנית הלימודים ואופן הטמעתה.....	4
ב.	ספרי לימוד בתרבות יהודית-ישראלית.....	4
ג.	חומרי למידה והוראה.....	5
ד.	למידה בין-תחומית בכיתות א-ב: תרבות יהודית-ישראלית ועברית (חינוך לשוני).....	5
ה.	עמיות יהודית (PEOPLEHOOD).....	5
ו.	שעות ההוראה, מיקוד תוכנית הלימודים והישגים מצופים.....	6
ז.	משימות הערכה חלופית.....	7
ח.	מערכת הגפ"ן וסל תרבות יהודית-ישראלית.....	8
ט.	מסלולים להכשרת מורים.....	8
י.	פיתוח מקצועי: השתלמויות וימי עיון.....	9
	השתלמויות.....	9
	ימי עיון וסיורים לימודיים.....	12
יא.	בתי ספר מובילי תרבות ומורשת (תו"מ).....	12
יב.	אתרי אינטרנט.....	12
יג.	מדריכים ואנשי קשר.....	13

א. תכנית הלימודים ואופן הטמעתה

1. על תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בתרבות יהודית-ישראלית כוללת היכרות עם ארון הספרים היהודי בכמה מעגלים, על פי ערכים מובילים מרכזיים בכל שנה. הערכים מתייחסים למעגלים השונים: **מעגל היחיד** – ערך כבוד האדם והחיים כערך עליון וסוגיות קיומיות הנוגעות לעולמו של היחיד; **מעגל המשפחה** – חשיבותו של התא המשפחתי וחשיבות הקשר בין הילד לבין הוריו; **מעגל הקהילה** – תשתית לטיפוח של ערכים שבהם דאגה לכלל, נתינה וערבות הדדית; **מעגל מדינת ישראל** – היכרות עם היצירה וההגות הציונית והעמקה בתוכניהן, חיזוק וטיפוח הקשר והשייכות למדינת ישראל ולארץ ישראל, הכרה בכבודן ובזכויותיהן של קהילות שונות; **מעגל העם היהודי בתפוצות** – שימור הקשר עם יהודי העולם וחיזוק הזיקה לתרבות היהודית במהלך ההיסטוריה; **מעגל האנושות** – ערכי האדם באשר הוא והיחס הראוי שיש להעניק לזולת תוך שימת דגש על הגר והשונה.

כאמור, בבסיס תכנית הלימודים בכל שכבת גיל עומדים ערכים מובילים, והיא מאורגנת סביב שלושה מוקדי תוכן החוזרים מדי שנה בצורה ספיראלית, תוך יצירת רצף פדגוגי מכיתה א' ועד כיתה ט': א. יוצרים ויצירות בארון הספרים היהודי-ישראלי ב. סוגיות רלוונטיות מעולמם של התלמידים במעגלי חיים וחברה ג. לוח השנה היהודי-ישראלי.

בנוסף, תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית משקף את מגוון הקולות והקהילות ממזרח וממערב. [כאן](#) תוכלו לצפות בריכוז דוגמאות המשקפות את מורשת קהילות ישראל מארצות המזרח בתכנית הלימודים.

לעיון ולהעמקה בתכנית הלימודים ניתן לקרוא [כאן](#).

ב. ספרי לימוד בתרבות יהודית-ישראלית

ספרי לימוד הם כלי עזר למורה ולתלמיד. ספרים שקיבלו אישור של משרד החינוך נמצאו מתאימים לתכנית הלימודים, אולם אנו ממליצים לכם לא לוותר על היכרות עם תכנית הלימודים ולהמשיך להתייחס אליה גם באמצעות תכנים נוספים ולא רק באמצעות ספר הלימוד. ספרי הלימוד המוצעים:

1. **כיתות ג-ח** - נכתבו ופורסמו ספרי לימוד על ידי גופים והוצאות שונות. תוכלו למצוא [כאן](#) את רשימת הספרים שאושרו על-ידי משרד החינוך.

2. **כיתה ט** - פרסמנו את חומרי הלמידה הבאים על פי תכנית הלימודים:

- **גיליונות "יחסים"** – על פי ציר התוכן: "אגדות וספרות חז"ל סביב היחס לזולת". גיליונות אלו, בצירוף המדריכים למורה, זמינים בחינם [באתר](#) המקצוע. לצד זה, ניתן לרכוש עותקים מודפסים של קובץ הגיליונות באמצעות חנויות ספרי הלימוד.

- ספר "להיות אדם" – על פי ציר התוכן: "ערכי חיים על פרשת דרכים".
הספר זמין בחינם באתר המקצוע, וניתן לרכוש ספרים מודפסים בחנויות ספרי הלימוד.

ג. חומרי למידה והוראה

1. אתר מלווה מקצוע: www.tarbuty.org.il

אתר האינטרנט שמלווה את תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית הוא אתר חדשני וייחודי מאוד. באתר זה תוכלו למצוא מעל 200 יחידות לימוד אינטראקטיביות על טקסטים נבחרים בשכבות הגיל השונות שכוללות עזרים למורה להוראת התכנים: חומרי העשרה, מערכי שיעור, רכיבים מתקשבים (משחקים, סרטונים ועוד), הצעות להפעלות ורכיבים נוספים שישמשו את המורה כעזרי הוראה במהלך השיעור. האתר ממשיך להתעדכן כל הזמן ואנו מזמינים אתכם להצטרף לרשימת הדיוור של האתר ולהישאר מעודכנים. (כדי להצטרף לרשימה עליכם להיכנס [לאתר](#), ללחוץ על לשונית "רשימת תפוצה" בתפריט או "הצטרפו לעדכונים" בתחתית העמוד ולהירשם).

2. מהלך הוראה שנתי מוצע:

[באתר המקצוע](#), ניתן למצוא בשכבות הגיל השונות מתווי הוראה שכוללים מהלך הוראה מוצע לשנת הלימודים.

3. המצפ"ן של תרבות יהודית-ישראלית:

המצפ"ן הוא מפה אינטראקטיבית שפותחה על ידי צוות מדריכי תרבות יהודית-ישראלית ומכנסת את המשאבים המרכזיים המסייעים לתהליכי ההוראה-למידה-הערכה של תחום הדעת. מטרתה לסייע בידכם המורים להיערך באופן מיטבי לשנה"ל תשפ"ב ולהתמודד עם האתגרים וההזדמנויות שניצבים בפניכם בשנת זו, ביניהם: שילוב מיומנויות חברתיות-רגשיות (SEL), למידה בינתחומית, הערכה ועוד. תוכלו למצוא את המצפ"ן [כאן](#).

ד. למידה בין-תחומית בכיתות א-ב: תרבות יהודית-ישראלית ועברית (חינוך לשוני)

דרך הלימוד בתרבות יהודית-ישראלית נשענת על מיומנויות של קריאה, כתיבה והבעה בעל-פה ועל עולם טקסטים עשיר. לכן יש נקודות השקה בין המקצוע תרבות יהודית-ישראלית לבין לימודי השפה העברית בבתי הספר היסודיים. בשני תחומי הדעת פותחו יחידות לימוד אינטראקטיביות משותפות המשמשות את מטרות שתי תוכניות הלימודים בכיתות א' וב' ומאפשרות למורה לעבות ולהעשיר כל אחת מהתוכניות באמצעות התוכנית האחרת. יחידות אלו מיועדות להילמד בשיעורי עברית ו/או תרבות יהודית-ישראלית. היחידות מפורסמות [באתר המקצוע](#).

ה. עמיות יהודית (peoplehood)

עמיות יהודית, בהגדרתה הרחבה, נותנת ביטוי לכלל הזיקות המתקיימות בעולם היהודי. טיפוחה מתקיים על אינספור נתיבים בין ישראל לתפוצות, הכוללים את הלשון העברית, את נכסי הרוח שהתעצבו במשך אלפי שנים - בארץ ישראל ומחוצה לה - את ההבחנה בין זיכרון יהודי לבין היסטוריה יהודית, ואת גבולות הזמן היהודי במרחב הזמן הכללי.

אחת המטרות של תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית הינו העמקת הקשר בין היהודים בישראל לבין יהודי התפוצות ולכן נבחר תחום דעת זה להוביל את נושא העמיות במערכת החינוך הממלכתית.

לרשותכם 26 יחידות לימוד אינטראקטיביות מתוך תכנית הלימודים בתרבות יהודית-ישראלית בשכבות הגיל העוסקות בנושא העמיות. תוכלו למצוא אותן [כאן](#).

בנוסף, אנו מקיימים השתלמויות מגוונות בנושא זה, למורים ולמנהלים, כפי שתוכלו לראות בהמשך חוזר זה.

בזאת נפתח השער להטמעת הנושא בסדר היום הבית ספרי, ולסלילת נתיבים חינוכיים ממלכתיים מסדר חדש, בין ישראל לתפוצות. מוזמנים להצטרף [לחדר עמיות יהודית](#) בפייסבוק.

ו. שעות ההוראה, מיקוד תוכנית הלימודים והישגים מצופים

על פי מסמך [אבני הדרך](#) לשנת תשפ"ג, הוראת תחום תתבצע באופן הבא:

ביסודי –

- חובת הוראה בכל אחת משכבות הגיל ב'ו'. בשכבה א' הוראת התחום תהיה לבחירת בתי הספר.
- יש ללמד לפחות 70% מהחומר. ניתן למצוא [כאן](#) את טבלת המיקוד ליסודי.
- מרכיבי הגמישות בהוראת תחומי הדעת ביסודי מפורטים בתכנית גפ"ן.

בחטיבת הביניים –

- ניתן לפרוס את הוראת תחום הדעת על 3 שכבות הגיל, ז-ח.ט. אנו ממליצים לעשות כך או לכל הפחות לפרוס על פני 2 שכבות גיל.
- המלצת משרד החינוך להוראת מקצועות המח"ר (מורשת, חברה ורוח) היא כזו:
  - 50% מתוכנית הלימודים מוגדרת כחובה
  - 20% מתוכנית הלימודים חובת בחירה מנושאים מוגדרים
  - 20% מתוכנית הלימודים תילמד בחיבור לתחומים אחרים באופן רב-תחומי או בינתחומי
  - 10% למידה בבחירה אישית של נושא שאינו בתוכניות הלימודים על ידי התלמיד/ה.
- מתווה הלמידה המוצע והישגים מצופים בחט"ב בתרבות יהודית-ישראלית לאור הגמישות הפדגוגית מפורטים [כאן](#).

שימו לב: לאור הגמישות הנ"ל, עליכם, המורים לבחור את החלקים הרלוונטיים ביותר לכיתותיכם, ובלבד שישקפו מגוון נושאים וקולות. תוכלו להיעזר בצוות המדריכים של תחום הדעת הן בתכנון ההוראה והלמידה והן בליווי לאורך שנת הלימודים.

ז. משימות הערכה חלופית

תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית מאופיין במפגש עם טקסטים רבים המייצגים עמדות ודעות מגוונות מתקופות ומקומות שונים. המפגש של התלמידים עם מגוון זה חשוב משני טעמים:

הראשון, היכרות עם העושר הטמון בתרבות יהודית-ישראלית, עם ההוגים השונים ועם התפיסות השונות – דבר שיסייע להם להפוך לבני בית בתרבותם.

השני, הדיונים שנובעים ממפגש זה עשויים לתרום להתמודדותם של התלמידים עם שאלות משמעותיות בחייהם: שאלות שקשורות בזרות, שאלות ערכיות וקיומיות ועוד, ולסייע להם לגבש את זהותם הייחודית.

כדי להשיג זאת, ברור שדרכי ההערכה של התלמידים בתחום דעת זה צריכות לבטא מטרות אלו ולשקף את מטרות ההוראה והלמידה. לשם כך פיתחנו **מאגר משימות הערכה חלופית**. במאגר זה תוכלו למצוא הצעות למשימות הערכה לכיתות ג-ח. המשימות מעריכות ידע, מיומנויות וערכים מרכזיים שנלמדו על פי תכנית הלימודים בכל שכבת גיל.

המשימות מקיימות דיאלוג מתמיד עם יחידות ההוראה והטקסטים הרבים המוגשים באתר, באופן המשלב הערכה בתוך תהליכי ההוראה והלימוד של תחום הדעת, ומשקפות את הייחודיות של תחום דעת זה: כך, בדיונים שנובעים מהעיסוק בתרבות יהודית-ישראלית, בטקסטים, בדעות, בעמדות ובערכים אין "תשובה אחת נכונה" אלא מגוון תשובות אפשריות, בהתאם להשקפתו/ה של התלמיד/ה, כל עוד זו מבוססת ומעוגנת בנימוקים עליהם נשענ/ת התלמיד/ה. לפיכך, גם משימות הערכה אלו מאפשרות לתלמידים להביע את עמדותיהם, את פרשנותם ואת תפיסתם באופן מושכל ומעמיק, לאפשר עבודה בחברות או בחבורות ולהניע לעשייה אישית וחברתית ("תלמוד המביא לידי מעשה").

מאגר המשימות הוא תוצר של שיתוף פעולה בין הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) והפיקוח על תרבות יהודית-ישראלית במזכירות הפדגוגית. זו הפעם הראשונה בו משרד החינוך מפתח משימות הערכה מקוונות וחדשניות שיאפשרו לכם, המורים, לקיים הערכה חלופית איכותית ומשמעותית תוך שימוש בכלים של המאה ה-21.

אנו מקווים כי משימות אלו, העושות שימוש בכלים של המאה ה-21, יאפשרו לכם, המורים, לקיים הערכה חלופית איכותית ומשמעותית.

מידע נוסף על משימות הערכה תוכלו לקרוא **[כאן](#)**.

ח. מערכת הגפ"ן וסל תרבות יהודית-ישראלית

מערכת החינוך הישראלית מטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית. בית הספר מקבל מעתה משאבים בסלים שונים לטובת העשייה החינוכית – לימודית בבית ספרו, ויכול להתאים את הדגשים, ההצטיידות הבית ספרית ואת התכניות אותם יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה בהם הם פועלים.

אחד השינויים המרכזיים עבורנו הוא שינוי מתווה ההדרכה אליו היינו רגילים. ימי ההדרכה כפי שהתקיימו עד תשפ"ב, עוברים למתווה אחר, במסגרתו מנהל בית הספר רוכש את שעות ההדרכה המתאימה לבית ספרו בהתאם לשיקול דעתו והתעדוף שלו. שינוי משמעותי נוסף הוא העברתם של הקולות הקוראים מן המטה אל בחירת בתי הספר והרשויות מתוך תקציבם.

מדובר במהלך רחב מאד היוצא לדרך ומלווה באופן טבעי בהרבה מורכבויות, חששות וצורך בתקון והתאמה תוך כדי תנועה.

אנו נסייע בתהליכי ההוראה הלמידה והערכה אותם אתם מפעילים, תוך התאמה למסגרות החדשות. הפיתוח המקצועי וקהילות המורים ימשיכו לתת מענה פדגוגי למורים ולתמוך בהם. ביחד נבין את האתגרים וננסה למצוא להם פתרונות לשנה הקרובה בפרט, ולשנים הבאות בכלל.

בתוך מערכת הגפ"ן תוכלו למצוא סל ייחודי של תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית. במסגרת זו נכללות כלל התוכניות שאושרו במערכת הגפ"ן ונמצאו מתאימות לתחום הדעת. על כל ב"ס להשקיע לפחות 1% מהתקציב שניתן לו בגפ"ן בסל ייחודי זה.

ט. מסלולים להכשרת מורים

אנו רואים במורים המלמדים את המקצוע תרבות יהודית-ישראלית מובילי תחום דעת משמעותיים בחיי התלמידים ודמויות מרכזיות בבית הספר, ולכן חשוב שכל המורים המלמדים את המקצוע יעברו הכשרה בתחום. לשם כך פתחנו תכניות הכשרה ייחודיות. תכניות אלו כוללות התמצאות ובקיאיות בארון הספרים היהודי לדורותיו, רכישת כלים פדגוגיים, אוריינות טקסטואלית והתנסות בדיוני זהות בגישה מגוונת ורחבה.

תכניות ההכשרה מופעלות במגוון מוסדות אקדמיים ובמוסדות המכשירים מורים. התכניות נבנו על בסיס עקרונות הוראת המקצוע ובהתאם לתכנית הלימודים החדשה ואושרו על ידי אגף מורשת. אנו מקווים כי בתוך שנים ספורות יוכשרו כלל המורים המלמדים את התחום במערכת, והוראת המקצוע תימסר לידי מורים שהוכשרו לכך בלבד.

בנוסף, אקדמאים, שירצו להצטרף למערכת החינוך כמורים לתחומי היהדות, יוכלו להצטרף לאחד ממסלולי הסבת אקדמאים.

פרטים נוספים תוכלו למצוא כאן.

י. פיתוח מקצועי: השתלמויות וימי עיון

מערכת מצפן

בשנת הלימודים תשפ"ג, תיפתח מערכת מצפן, מערכת חדשה לניהול הפיתוח המקצועי. המערכת מחוברת למערכות ניהול ידע של המשרד ותאפשר תכנון וניהול תהליכי הפיתוח המקצועי מבוססי נתונים ומותאמים לצרכי בית הספר כארגון ועובד ההוראה כפרט.

ההרשמה של כל מורה לתהליכי הפיתוח המקצועי תהיה דרך פורטל עובדי הוראה במרחב פיתוח מקצועי והדרכה. עובד ההוראה ייכנס באמצעות ההזדהות אחידה, ויוצע לו מגוון אפשרויות הלמידה המותאמות לצרכיו, בהתאם למקצוע ההוראה, התפקיד והשיוך המוסדי.

פיתוח מקצועי בתרבות יהודית-ישראלית

תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית כולל תכנית לימודים ייחודית, שמבוססת על דרכי הוראה מגוונות של למידה משמעותית, ודורש מיומנויות אורייניות ומתקשבות. אנו רואים בפיתוח המקצועי: השתלמויות, קהילות מורים, כנסים וימי עיון, דרך להתפתחות מקצועית ולהוראה איכותית, וכן הזדמנות להכיר ולהעמיק בתכנית הלימודים, לרכוש אסטרטגיות למידה חדשות. אנו מזמינים אתכם לקחת חלק בפעילויות שלהלן:

השתלמויות

בשנת תשפ"ג אנו מקיימים השתלמויות מקוונות וגם "פנים אל פנים" (מרוכזות ולאורך השנה), המידע מתעדכן [כאן](#) לאורך השנה.

השתלמויות מקוונות:

- **"חקר ושורשים"** - השתלמות בדגש על עבודת שורשים ולמידה בדרך החקר למורים בכיתות ה'-ז'. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). פרטים נוספים וקישור להרשמה יפורסמו בקרוב.
- **"כאן זה בית"** – השתלמות זו מבקשת לחזק את האוריינות של המשתלמים בתחומים הטקסטואליים הנלמדים בתרבות יהודית-ישראלית בחטיבת הביניים. בצד היכרות ראשונית עם הקורפוסים הספרותיים השונים יושם דגש על התנסות בלימוד טקסטים ורכישת כלים חדשניים ללימודם ולהוראתם. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). פרטים נוספים וקישור להרשמה יפורסמו בקרוב.
- **הלומד העצמאי** – למידה עצמאית כחלק מדמות הבוגר, מיומנויות קוגניטיביות (טיפול במידע, חשיבה מסדר גבוה, סוגי אוריינות), רגשיות וחברתיות, היבטים פדגוגיים תפיסתיים וארגוניים מצד המורה, תהליכי הערכה מתאימים. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). פרטים נוספים וקישור להרשמה יפורסמו בקרוב.
- **תרבות יהודית-ישראלית ובינתחומיות** – ההשתלמות תציג את תפיסת ההוראה הבינתחומית, תציג דוגמאות, תכלול התנסויות רלוונטיות ותעניק כלים לבניית תוכניות בינתחומית בית ספריות

כאשר תרבות יהודית-ישראלית במרכז (30 שעות). מידע על מועד פתיחת ההשתלמות וקישור להרשמה יינתנו בקרוב.

- "בים, באוויר וביבשה" – השתלמות בעמיות יהודית – ההשתלמות תחשוף את מוקדי ההשראה בעולם היהודי, כל אוצרותיו ואתגריו. היא משתלבת בתוכנית הלימודים של תרבות יהודית-ישראלית, מעודדת שיתוף פעולה בינתחומי ותעסוק בנושאים על סדר היום היהודי כגון: כישורי שפה, למידה רגשית ולמידה בינתחומית. בהשתלמות זו נפגוש עמיתים מעבר לים ונציע ליווי למורים בפיתוח פעילות משותפת איתם. ההשתלמות מיועדת לכל שלבי הגיל ותתקיים באופן מקוון למעט סיור אחד שיתקיים באופן פיזי. ההשתלמות בהיקף 30 שעות. לפרטים והרשמה:

noga.amiut@gmail.com

- "עמיות יהודית במציאות משתנה" – השתלמות בעמיות בראי תחומי דעת שונים לחט"ב. השתלמות זו חושפת את אתגרי העולם היהודי בזמננו ומעניקה כלים ללמידה מבוססת זהות על הנתיב בין משבר לצמיחה. בנוסף היא מציעה אימון בכלים המותאמים למציאות הייחודית בה אנו שרויים והזדמנות להשתמש בהם בשכבות הגיל השונות. עוד יצוין כי במסגרת זו ייפגשו מורי תרבות יהודית-ישראלית עם מורים מתחומי-דעת נוספים ואף עם נציגים מן התפוצות. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). מידע על מועד פתיחת ההשתלמות וקישור להרשמה יינתנו בקרוב.

- השתלמות למורים כוללים ביסודי - "הכוורת" - פיתוח מקצועי מקוון, מותאם אישית, בתחומי הדעת למורי היסודי.

הכוורת הינה מרחב התפתחות אישי וצמיחה ייעודי למורי היסודי.

הכוורת הושקה לראשונה בדצמבר 2020 וכבר נהנו והרוויחו מהתכנים שבה, אלפי מורים ביסודי. הלמידה בכוורת מתקיימת בקמפוס מקוון וחדשני. בו תוכלו לבחור בעצמכם באיזה מסלול להשתלם ואת יחידות הלימוד ולשלב מספר יחידות מתחומי דעת שונים. כולן מוכרות לגמול השתלמות של אופק חדש!

ניתן ללמוד אותן בכל מקום ובכל זמן.

בכוורת שני ערוצי למידה:

"המסלול הגמיש" של יחידות קטנות בנות 3 או 6 שעות של מיומנויות למידה, פרקטיקות הוראה מגוונות וחדשניות, כלים ללמידה מרחוק ומקרוב, ערכים ועוד, מ-28 תחומי דעת. לעת עתה בכוורת מעל 250 יחידות למידה מרתקות לבחירתכם.

"עסקאות חבילה" – קורסים מקוונים, מונחים של 30 שעות בתחומי דעת שונים, ממוקדים בנושא מסוים.

לקטלוג הכוורת, לחצו כאן

להתרשמות מסביבת הכוורת, לחצו כאן

להרשמה לכוורת, לחצו כאן

הצטרפו לדף הפייסבוק שלנו, לחצו כאן עקבו אחרי הכוורת באינסטגרם, לחצו כאן

- חדש! "הכוורת" - על יסודי

לקראת השקת הרפורמה להתחדשות הלמידה במקצועות המח"ר, הוקמה עבור מורי העל יסודי חט"ב והתיכונים, פלטפורמת למידה לפיתוח מקצועי, מקוונת חדשנית, במנות קטנות ובהתאמה אישית.

בכוורת יחידות א-סינכרוניות מקוונות, מושקעות וידידותיות, של 3 שעות למידה עצמית בבית בכל זמן ומכל מקום, והמורה יכול לבחור לעצמו את התכנים שהוא חושב שיסייעו לו באופן מקצועי, תוך צבירת גמול.

הפלטפורמה פתוחה עבור כלל עובדי ההוראה כבר עכשיו, ובהדרגה עולים בה יותר ויותר תכנים העוסקים בהענקת כלים למורים לעקרונות פדגוגיים, תפיסות חינוכיות ומיומנויות כמו: לומד עצמאי, למידה בינתחומית ורב תחומית, חשיבה וחקר, רעיונות גדולים, SEL בתחומי הדעת, מיומנויות כתיבה, המורה כמנחה, מיומנויות 2030 ועוד.

למורי המח"ר, לצד כלים בנושאים כלליים, יעלו יחידות קטנות של 3 שעות דיסציפלינריות שיכולות להעשיר את המורים ולסייע באתגרים, בהשראה ובעוד.

בנוסף במשושה המכונה "כאן מתחילים" יחידות מקוונות ללמידה עצמית המסבירות והמבהירות את הרפורמה בצורה מאירת עיניים ומדויקת.

ניתן ללמוד באמצעות הכוורת באחד מ 4 ערוצים.

א. **הערוץ הגמיש** - המורה בוחר יחידות לפי צרכיו, רצונו ורצונותיו, בליווי מנטור המסייע למורה בדרכו, ומהווה כתובת אנושית לתמיכה, ועידוד. מסלול זה כבר פתוח ללמידה החל מתחילת יולי!

ב. **הערוץ המשולב** - מסלול המשלב בין יחידות ותכנים הנלמדים במסגרות אחרות (השתלמויות בית ספריות | פסגות | מפמ"רים | אחר) ויחידות מתאימות בכוורת, או יחידות לבחירת המורה בכוורת. ניתן יהיה לשלב יחידות כוורת בהשתלמויות בית ספריות. המסלולים המשולבים יתחילו לפעול בשנת הלימודים הבאה.

ג. **הערוץ הממוקד** - השתלמויות מקוונות מונחות של 30 שעות, לפי נושא/מסלול או תוכן מוגדר. מידע בנושא הערוצים הממוקדים בתחום הדעת ניתן לקבל מהמפמ"ר וצוות המדריכים.

ד. **למידה עצמית, ללא גמול** - פתוחה תמיד לכל מורה, 365 ימים בשנה 24/7.

מוזמנים להיכנס ולהתרשם מהפלטפורמה והעושר שמתחיל להיווצר ועוד ילך ויגדל, וחוויות למידה חדשנית ומהנה.

לסרטון הסבר [לחצו כאן](#)

להתרשמות מהסביבה [לחצו כאן](#)

להרשמה למסלול הגמיש בסמסטר קיץ [לחצו כאן](#)

אנו ממליצים למורים המלמדים תרבות יהודית-ישראלית לבחור יחידות בתחום דעת זה.

השתלמויות נוספות:

- במהלך השנה ובקיץ יתקיימו השתלמויות במחוזות השונים בבית יציב, בשלומי ובמרכזי הפסג"ה במגוון נושאים. פרטים מדויקים יימסרו בהמשך. לקבלת מידע נוסף מומלץ לעקוב אחר הפרסומים [באתר](#). בנוסף, ניתן לפנות [לרפרנט/ית](#) בכל מחוז.
- השתלמות קליטה, עלייה ותרבות יהודית-ישראלית - מיועדת למורים שמובילים את נושא הקליטה והעלייה בבית ספר. השתלמות זו היא פרי שיתוף פעולה בין תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית ואגף קליטה ועלייה. לפרטים ניתן לפנות [לרפרנט/ית](#) המחוזי/ת.
- השתלמויות מנהלים מובילים בתרבות יהודית-ישראלית במחוזות השונים (40 שעות). למעוניינים, ניתן לפנות [לרפרנט/ית](#) המחוזי/ת.
- השתלמות חדרי מורים – בתי ספר שמעוניינים לשלב יחידות שעוסקות בתרבות יהודית-ישראלית ומותאמות לכל חדר המורים בהשתלמות המוסדית מוזמנים לפנות [לרפרנט/ית](#) המחוזי/ת.

ימי עיון וסיורים לימודיים

אנו מזמינים את המורים לימי עיון ולסיורים לימודיים בתרבות יהודית-ישראלית שיתקיימו במחוזות השונים. פרטים יפורסמו [כאן](#) ובאמצעות רשימות התפוצה בהמשך.

יא. בתי ספר מובילי תרבות ומורשת (ת"מ)

תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית מבקש לעורר, לצד המרכיבים העיוניים, גם לימוד חווייתי הפורץ את גבולות הכיתה ומשתף את כלל קהילת בית הספר.

על מנת לקדם מטרה זו, אנו נקצה שעות תוספתיות לבתי ספר שמשקיעים בתחום תרבות יהודית-ישראלית באופן מיוחד ומגדירים אותו כציר מרכזי בביה"ס בהתאם לקריטריונים שקבענו ובנוסף, מתחייבים להשקיע בתחום תרבות יהודית-ישראלית בתשפ"ג באופן שהגדרנו.

קול קורא לקבלת שעות לקראת שנת תשפ"ג צפוי להתפרסם בקרוב, אנא עיקבו אחר הפרסומים [באתר](#).

יב. אתרי אינטרנט

לתרבות יהודית-ישראלית מספר ערוצים אינטרנטיים בהם ניתן למצוא חומר פדגוגי ודידקטי:
א. [אתר המקצוע](#) בו תוכלו למצוא יחידות לימוד מתוקשבות, עדכונים והעשרות שונות. הצטרפו לרשימת הדיוור שלנו דרך תפריט האתר.

ב. [אתר המפמ"ר](#) בו תוכלו למצוא חומרי למידה ולעקוב אחר העדכונים. (שימו לב: לשימוש מיטבי באתר יש להשתמש בדפדפן אקספלורר ולא בכרום)

ג. [פייסבוק של מורי תרבות יהודית-ישראלית](#) – הצטרפו ל-4000 החברים בקבוצת הפייסבוק שלנו, שם תוכלו לשאול, לשתף ולהיות חלק מקהילת מורי תרבות יהודית-ישראלית.

ד. [תיק תכניות לימודים לעובדי הוראה](#) - תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

תיק תוכניות לימודים כולל את:

1. **הידע הנדרש על פי תוכנית הלימודים.**
  2. **המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות).**
  3. **הערכים המרכזיים בתחומי הדעת השונים.**
- בנוסף, התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית.

יג. מדריכים ואנשי קשר

צוות ההדרכה של מקצוע תרבות יהודית-ישראלית פרוש ברחבי הארץ. הצוות עומד לרשותכם המורים, וישמח ללוות ולהדריך אתכם בתחום הדעת. פרטי קשר עם **המדריכים**, [מרכזים כאן](#).

[כאן](#) תוכלו למצוא את פרטי הקשר של **אנשי המטה** בתרבות יהודית-ישראלית.

בכבוד רב ובברכה,

יובל סרי

מנהל תחום דעת תרבות יהודית-ישראלית

אגף א' מורשת

העתקים:

- ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- מר יובל אוליבסטון, ס/יו"ר מזה"פ ומנהל אגף א' לפיתוח פדגוגי
- מנהלי המחוזות
- גב' סוניה פרץ, מנהלת אגף בכיר (כח אדם בהוראה)
- גב' חנה ללוש, מנהלת אגף א' לחינוך יסודי
- גב' דסי בארי, מנהלת אגף א' לחינוך על-יסודי
- מפקחי בתי-הספר היסודיים וחט"ב הממ'
- מדריכי תרבות יהודית-ישראלית